

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริม
การเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4
THE GUIDELINES FOR QUALITY ASSURANCE OPERATIONS WITHIN SCHOOLS
UNDER THE NAKHON SAWAN PROVINCIAL OFFICE OF LEARNING
ENCOURAGEMENT ACCORDING WITH ARIYASACCA IV

^[1]ราตรี ศรีธรรมมา Ratre Sridhamma ^[2]อานนท์ เมธีวรฉัตร Anond Metheevarachatra

^[3]พระมหาอุดร อุตโตโร Phramaha Udorn Uttaro

^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Ratre_Sridhamma@hotmail.com

Article Received: November 21, 2024. Revised: December 24, 2024. Accepted: December 25, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 2) เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการติดตาม ตรวจสอบ ตามลำดับ และ 2) แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย (1) การประเมินคุณภาพ ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นกำลังใจให้กับบุคลากรในการให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการส่งเสริมการเรียนรู้และความเข้าใจในงานดังกล่าว นอกจากนี้ ควรกำหนดนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและยืดหยุ่นเหมาะสม และสร้างทีมงานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนิเทศและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมถึงการตรวจสอบและรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง (2) การติดตาม ตรวจสอบ ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรเกี่ยวกับความสำคัญของงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในการตรวจสอบและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในทุกด้านของการดำเนินงานจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาและปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา (3) การพัฒนาคุณภาพ ผู้บริหารต้องชี้แจงความสำคัญของงานประกันคุณภาพและสร้างทีมงานที่มีส่วนร่วมในการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในการตรวจสอบและปรับปรุงทุกด้านของการดำเนินงานจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน, ผู้บริหารสถานศึกษา, หลักอริยสัจ 4

ABSTRACT

This research aims to 1) study the status of internal quality assurance operations in educational institutions and 2) find guidelines for internal quality assurance operations in educational institutions under the Office of the Non-Formal Education Promotion, Nakhon Sawan Province, according to the Four Noble Truths (Ariyasacca). This research is a mixed-methods study. The quantitative research method used a questionnaire with a sample of 136 people. The data were analyzed using statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research method involved with interviewing 9 key informants. The data were analyzed using content analysis. The results of the research were as follows: 1) The overall status of internal quality assurance operations in educational institutions under the Office of the Non-Formal Education Promotion, Nakhon Sawan Province, was at a high level. When considering each aspect, the status of operations was at a high level in all 3 aspects: quality development, quality assessment, and monitoring and inspection, respectively. 2) The guidelines for internal quality assurance operations in educational institutions under the Office of the Non-Formal Education Promotion, Nakhon Sawan Province, according to the Four Noble Truths (Ariyasacca) included: (1) Quality assessment; Administrators should build confidence and encourage personnel to give importance to internal quality assurance work in educational institutions by promoting learning and understanding of such work. In addition, clear and flexible management policies should be established, and a team should be created to participate in the development and improvement of internal quality assurance work in educational institutions. There should be supervision and advice on operations. (2) Monitoring and auditing; Administrators must create understanding and confidence among staff about the importance of quality assurance work within the educational institution. Promoting participation and responsibility for continuous monitoring and improvement in all aspects of operations would help to create an environment that supported effective development and improvement in the educational institution. (3) Quality development; Administrators must explain the importance of quality assurance work and build a team that is involved in monitoring and improving the quality of education. Promoting participation and responsibility for monitoring and improving all aspects of operations would be an important foundation for continuous development and improvement in the educational institution.

Keywords: Quality Assurance Operations, Educational Institution Administrators, Ariyasacca IV

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นจำเป็นต้องยึดหลักในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนั้นรัฐยังได้กำหนดแนวทางการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา 4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง 5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา 6) การมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดหลักการสำคัญไว้อย่างชัดเจนว่าจะยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ รวมทั้งยังให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมากโดยกำหนดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำหนดให้มีการตั้งสำนักงานรับรองคุณภาพมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของไทยทั้งระบบ จากบทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและผู้เรียน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2553)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามประกาศของกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งภายในสามปี (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555)

กรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในภาพรวม ปีงบประมาณ 2565 พบว่ายังมีบางสถานศึกษา ไม่ได้จัดทำรายงานสรุปการนิเทศ เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและดำเนินการตามแผนที่เสนอ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับทราบ และบางสถานศึกษายังไม่นำผลการประเมินนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมจากงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษายังขาดการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำระบบสารสนเทศที่ประกอบด้วยข้อมูลด้านบุคลากร

ผู้เรียน หลักสูตร แผน โครงการ กิจกรรม และเครือข่ายชุมชน เพื่อให้สามารถบูรณาการข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุม และยังขาดการพัฒนาครูและบุคลากรให้เข้าใจและสามารถดำเนินการจัดการกระบวนการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง อีกทั้งควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนขาดการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ครอบคลุมครบถ้วนสมบูรณ์ โดยตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) นอกจากนี้จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษาผู้ประเมินได้มีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาจัดทำระบบบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์และควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และพันธกิจของสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชา แผนการเรียนรายภาคตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมไปถึงสถานศึกษาควรมีการกำกับ ดูแล และส่งเสริมให้แก้ปัญหาในลักษณะของการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพ ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และด้านการประเมินคุณภาพ โดยจากผลของการประเมินควรมีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนา ตามกระบวนการ PDCA และการดำเนินการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามกระบวนการคุณภาพ PDCA ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบและเสนอแนะในการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการหาแนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 คือ การมีอยู่ของทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ความดับทุกข์ และหนทางไปสู่ความดับทุกข์ ได้แก่ 1) ทุกข์ คือ สภาพที่ทนได้ยากภาวะที่ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ สภาพที่บีบคั้น 2) สมุทัย คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ 3) นิโรธ คือ ความดับทุกข์ 4) มรรค คือ แนวปฏิบัติที่นำไปสู่หรือนำไปถึงความดับทุกข์ (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2545) ซึ่งหลักธรรมนี้เป็นข้อปฏิบัติสำหรับค้นหาความจริง หากผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้หลักอริยสัจ 4 ย่อมส่งผลต่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากความสำเร็จและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อทราบสภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ครู จำนวน 203 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 211 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร และครู กศน.ตำบล ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 สถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R.V. & D.W. Morgan (1970) จำนวน 136 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป/คน 2) ผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาน้อย 10 ปี จำนวน 4 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 คน 4) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานนโยบายและแผนของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 คน 5) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและรับผิดชอบด้านงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาครอบคลุมความคิดทางการวิจัย 3) สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ 4) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว พร้อมทั้งกรอบแนวคิดและนิยามเชิงปฏิบัติการ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม รวมทั้งความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ IOC (Index of Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมในเนื้อหาและรูปแบบการพิมพ์ 5) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างกับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร และครู ศกร.ตำบล ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อหาความเชื่อมั่น 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.98 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklit) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert 5 ระดับ (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565)

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured-Interview) ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ตามลำดับ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา) ศึกษาหลักการสร้างแบบ
แบบสัมภาษณ์ 3) สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์
แบบสอบถามในระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม 5) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ
ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
ประกอบด้วย ชื่อ อายุ/พรรษา ตำแหน่ง หน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันตอนที่ 2
เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริม
การเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการ
วิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการแจกแจง
ค่าความถี่ และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์และสรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนว
ทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด
นครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีสภาพการ
ดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการติดตาม ตรวจสอบ
ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพการดำเนินงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การประเมินคุณภาพ	4.43	0.56	มาก	2
2. การติดตาม ตรวจสอบ	4.42	0.56	มาก	3
3. การพัฒนาคุณภาพ	4.44	0.55	มาก	1
ภาพรวม	4.43	0.55	มาก	

2. แนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 ดังนี้

2.1 ด้านการประเมินคุณภาพ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการนำหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ 1) ทุกข์ คือ ปริญญา การกำหนดรู้ 2) สมุทัย คือ ปหานะ การละ 3) นิโรธ คือ สัจฉิกิริยา การทำให้แจ้ง 4) มรรค คือ ภาวนา การเจริญ เข้ามาใช้บูรณาการ ด้านการประเมินคุณภาพสามารถวิเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหามาตามหลักอริยสัจ 4 คือ ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกสนับสนุนความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดนโยบายการบริหารที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับพันธกิจวิสัยทัศน์บริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องสร้างทีมงานพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินการใช้การประเมินคุณภาพซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรเข้าใจกระบวนการทั้งหมดตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายที่ตรงวัตถุประสงค์และเชื่อมโยงกับพันธกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการนิเทศ ให้คำแนะนำช่วยเหลือสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการกำกับติดตามและรายงานความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันการพัฒนาและปรับปรุงปัญหาอุปสรรคที่พบเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาคำเนินงานปีที่ผ่านมาและตั้งเป้าหมายพัฒนาในปีต่อไปจะช่วยให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถให้ผลลัพธ์ที่ดีให้กับสถานศึกษาและเกิดการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ด้านการติดตาม ตรวจสอบ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการนำหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ 1) ทุกข์ คือ ปริญญา การกำหนดรู้ 2) สมุทัย คือ ปหานะ การละ 3) นิโรธ คือ สัจฉิกิริยา การทำให้แจ้ง 4) มรรค คือ ภาวนา การเจริญ เข้ามาใช้บูรณาการ ด้านการติดตาม ตรวจสอบ สามารถวิเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหามาตามหลักอริยสัจ 4 คือ ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปอย่างชัดเจน ผู้บริหารจะต้องมีกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือทุกงานทุกกิจกรรมทำให้เข้าใจเข้าใจถึงภารกิจงานของสถานศึกษารวมทั้งส่งผลในการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องสร้างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานทุกฝ่ายให้เป็นทีมเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการการติดตามตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการนำหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ 1) ทุกข์ คือ ปริญญา การกำหนดรู้ 2) สมุทัย คือ ปหานะ การละ 3) นิโรธ คือ สัจฉิกิริยา การทำให้แจ้ง 4) มรรค คือ ภาวนา การเจริญ เข้ามาใช้บูรณาการด้านการพัฒนาคุณภาพสามารถวิเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหามาตามหลักอริยสัจ 4 คือ ในการพัฒนาคุณภาพเป็นหน้าที่ที่

ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นผู้นำชี้แจงให้บุคลากรทุกคนรับทราบว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแบ่งงานตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาให้ชัดเจน ทุกคนจะทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่ต้อใช้ในการปฏิบัติงานทั้งด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมและมีความสุขเพื่อการทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารที่ชัดเจนกำหนดเป้าหมายที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษารับรู้ร่วมกัน กระจายความรับผิดชอบให้ทุกคนมีส่วนร่วมและให้คำแนะนำช่วยเหลือและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน สรรวจข้อมูลความรู้ความเข้าใจเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าบุคลากรมีจุดที่ควรพัฒนาในด้านใดเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป รวมทั้งผู้บริหารควรมีการประชุมรายงานความก้าวหน้าของแต่ละฝ่ายงานเป็นประจำทุกเดือนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เมื่อพบปัญหาจะช่วยกันระดมความคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันมีการกำกับติดตามและให้รายงานผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบและเพิ่มประสิทธิภาพ และสถานศึกษาดำเนินการจัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะด้านงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพร้อมสรุปปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานแล้วนำปัญหาอุปสรรคที่ค้นพบมาวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายและร่วมกันเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานที่มีคุณภาพส่งผลให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินการด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นระยะๆ ทำให้สามารถตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนา เนื่อน้อย (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่าระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสถานศึกษาได้จัดให้มีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนทุกคนและทุกระดับชั้นเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมออีกทั้งมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของโชคชัย พรหมมาก (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการประเมินคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการติดตาม ตรวจสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสถานศึกษาได้มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อตรวจสอบคุณภาพตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน อีกทั้งมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญวิทย์ สุริพันธ์วรโชติ (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) เป็นประจำทุกปีอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของมยุรี วรวรรณ (2563) ที่ผลการศึกษาพบว่า ควรเปิดโอกาสให้

ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมบริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน ควรมีการระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสถานศึกษาได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบและดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้มีการร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลพรรณ เพชรน้ำ (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอกพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการพัฒนาคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย (1) การประเมินคุณภาพ ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นกำลังใจให้กับบุคลากรในการให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการส่งเสริมการเรียนรู้และความเข้าใจในงานดังกล่าว นอกจากนี้ ควรกำหนดนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและยืดหยุ่นเหมาะสม และสร้างทีมงานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนิเทศและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมถึงการตรวจสอบและรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง (2) การติดตาม ตรวจสอบ ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรเกี่ยวกับความสำคัญของงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในการตรวจสอบและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในทุกด้านของการดำเนินงานจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาและปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา (3) การพัฒนาคุณภาพ ผู้บริหารต้องชี้แจงความสำคัญของงานประกันคุณภาพและสร้างทีมงานที่มีส่วนร่วมในการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในการตรวจสอบและปรับปรุงทุกด้านของการดำเนินงานจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ปินตวงค์ (2556) ที่ผลการศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในบุคลากรทุกคนต้องมีความตระหนักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และบูรณาการในการปฏิบัติงานให้ไปสู่การบรรลุตามเป้าหมาย มีการสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของทีมงาน ควรมีการกำกับ นิเทศติดตามและทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรดำเนินงานทุกโครงการ/กิจกรรมให้เป็นไปตามระบบ PDCA และสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพล มิตรอารีย์, พระมหาสมบัติ ธนบุญ และสิน งามประโคน (2566) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอริยสัจ 4 เป็นขั้นตอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้พยายามแสวงหาความรู้ ค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยนำเอาลำดับขั้นทั้งสี่ของอริยสัจในศาสนาพุทธมาใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาของตนเอง มีขั้นตอนในการเรียนรู้ 4 มีขั้นตอนการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นตอนกำหนดปัญหา (ขั้นทุกข์) 1) ผู้สอนกำหนดและนำเสนอปัญหาอย่างละเอียด 2) ผู้สอนช่วยผู้เรียนให้ได้ศึกษาพิจารณาปัญหา ขั้นการตั้งสมมติฐาน (ขั้นสมุทัย) 1) ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนให้ได้พิจารณาด้วยตัวเอง 2) ผู้สอนช่วยผู้เรียนให้ได้เกิดความเข้าใจ 3) ผู้สอนช่วยผู้เรียนให้คิดว่าการแก้ที่สาเหตุ ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล (ขั้นนิโรธ) 1) ใช้เทคนิคการแบ่งงานและการทำงานเป็นกลุ่มและเสนอแนะวิธีการจดบันทึกข้อมูล และขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (ขั้นมรรค) 1) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสรุปได้ 2) ผู้เรียนช่วยกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติและลงมือปฏิบัติ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัย คือ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

วงกลมชั้นที่ 1 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4

วงกลมชั้นที่ 2 คือ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลักอริยสัจ 4 ได้แก่ 1) ทุกข์ คือ ปริญญา การกำหนดรู้ 2) สมุทัย คือ ปหานะ การละ 3) นิโรธ คือ สังขาริยา การทำให้แจ้ง 4) มรรค คือ กาวนา การเจริญ

วงกลมชั้นที่ 3 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการประเมินคุณภาพ 2) ด้านการติดตาม ตรวจสอบ 3) ด้านการพัฒนาคุณภาพ ที่บูรณาการหลักอริยสัจ 4

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 คือ

ขั้นตอนที่ 1 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านการประเมินคุณภาพ 2) ด้านการติดตาม ตรวจสอบ 3) ด้านการพัฒนาคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ 1) ทุกข์ คือ ปริณญา การกำหนดรู้ 2) สมุทัย คือ ปหานะ การละ 3) นิโรธ คือ สัจฉิกิริยา การทำให้แจ้ง 4) มรรค คือ ภาวนา การเจริญ เป็นการใช้หลักอริยสัจ 4 เข้ามาบูรณาการเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพ 2) การติดตาม ตรวจสอบ 3) การพัฒนาคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 นำไปใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอริยสัจ 4
  - 1.2 นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอริยสัจ 4
  - 2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักพุทธธรรมอื่นๆ ที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้ เช่น ไตรสิกขา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลพรรณ เพชรน้ำ. (2562). การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชาญวิทย์ สุริพันธ์วรโชติ. (2563). การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โชคชัย พรหมมาก. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ณัฐพล มิตรอารีย์, พระมหาสมบัติ ธนปญโญ และสิน งามประโคน. (2566). การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอริยสัจ 4. วารสารบรรณการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์. 4(1). 27.
- พัชรินทร์ ปินดาวงศ์. (2556). แนวทางปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- มยุรี วรวรรณ. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันทนา เนื่อน้อย. (2560). การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2565). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ประจำปีงบประมาณ 2565. นครสวรรค์: สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- Krejcie, R.V. & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.